

Seat No. : _____

DL-105

December-2013

M.A., Sem.-IV (Semester System)

Sociology

SOC-507 : Social Exclusion & Social Inclusion

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.

Instructions : Answer **all** questions.

(2) તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

All questions carry equal marks.

1. સામાજિક બહિષ્કારની વ્યાખ્યા આપો. હિન્દુ સામાજિક માળખામાં સામાજિક બહિષ્કારની પ્રક્રિયાની સમજ આપો. **14**

Define Social Exclusion. Explain process of Social Exclusion in Hindu social structure.

અથવા/OR

સામાજિક સમાવેશના ખ્યાલની સ્પષ્ટતા કરો. સામાજિક સમાવેશ અને માનવ અધિકારને વિગતે સમજાવો.

Clarify the concept of Social Inclusion. Explain Social Inclusion and Human Rights in detail.

2. જ્ઞાતિ એટલે શું ? જ્ઞાતિ, અસ્પૃશ્યતા અને અલગતાપણું વિસ્તૃત ચર્ચા કરો. **14**

What is Caste ? Discuss extensively about Caste, Untouchability and Elimination.

અથવા/OR

હિન્દુ સામાજિક માળખામાં સામાજિક સમાવેશ માટે ગાંધીજી અને ડૉ. આંબેડકરના પ્રયાસોની ચર્ચા કરો.

Discuss about the efforts of Gandhiji and Dr. B.R. Ambedkar for social inclusion in Hindu social structure.

3. ભારતમાં સબલ્ટન પરિપેક્ષના અભ્યાસમાં રણજીત ગુહાનું પ્રદાન લખો. **14**

Write contribution of Ranjit Guha in study of Subalton perspective in India.

અથવા/OR

ટી.કે. ઓમને સબલ્ટન પરિપેક્ષના સંદર્ભમાં દર્શાવેલા પરિવર્તનના મુખ્ય પ્રવાહો વર્ણવો.

Describe main current of changes w.r.t. Subalton perspective stated by T.K. Oommen.

4. “ભારતીય સંવિધાન અને સામાજિક સમાવેશ” વિગતવાર નોંધ લખો. 14
Write detail note on “Social Inclusion and Indian Constitution.”

અથવા/OR

સબલ્ટન સમૂહો ઉપર વૈશ્વિકરણની અસરોની ચર્ચા કરો.

Discuss impact of Globalization of Subalton groups.

5. ટૂંકમાં ઉત્તર લખો : 14

Answer in brief :

- (1) ગેરી બેકર (Gary Becker) દ્વારા સામાજિક બહિષ્કારના ખ્યાલનો ઉપયોગ કયા વર્ષમાં કરાયો હતો ?

In which year Gary Becker has used concept of social exclusion ?

- (2) અમર્ત્ય સેન સામાજિક બહિષ્કારને કેવી રીતે ઓળખાવે છે ?

How Amartya Sen acquainted social exclusion ?

- (3) અગિયારમી (11મી) પંચવર્ષીય યોજનામાં સમાવેશક વિકાસની ક્રાયેલી વ્યાખ્યા લખો.

Write definition of social inclusion given in Eleventh Five year Plan.

- (4) ઈંગ્લેન્ડમાં ઔદ્યોગિક ક્રાંતિ કયા વર્ષમાં થઈ ?

In which year industrial revolution took place in England ?

- (5) જી.એસ. ઘૂર્યેએ પોતાના કયા પુસ્તકમાં જ્ઞાતિના લક્ષણો દર્શાવ્યા છે ?

In which book G.S. Ghurye has given characteristics of Caste ?

- (6) ભારતમાં પ્રથમ વખત સબલ્ટન સ્ટડીઝ કરનાર અભ્યાસીનું નામ લખો.

Write name of the scholar who has studied subalton studies first time in India.

- (7) ટી.કે. ઓમને સામાજિક બદલાવના મુખ્ય કેટલા પ્રવાહો દર્શાવ્યા છે ?

How many currents of social change were indicated by T.K. Oommen ?